

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2013

GRAAD 6

AFRIKAANS HUISTAAL MODELVRAE

Hierdie boekie bestaan uit 18 bladsye, voorblad uitgesluit.

RIGLYNE BY DIE GEBRUIK VAN JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERINGSVOORBEELDE (ANA)

1. Hoe om die eksemplaar vraestelle te gebruik

Alhoewel die eksemplaar vraestelle vir die verskillende grade en vakke as 'n omvattende stel saamgestel is, hoef **die leerders nie op die hele stel in een sessie te reageer nie. Die onderwyser moet toepaslike voorbeeldvrae kies wat deel vorm van die beplande les.** Individuele modelvrae of 'n hanteerbare groep vrae, wat versigtig gekies is, kan tydens die verskillende stadiums van die onderrig- en leerproses soos volg gebruik word :

- 1.1 Aan die begin van 'n les as 'n diagnostiese toets om leerders se sterk en swak punte vas te stel. Die **diagnose** moet lei tot onmiddellike **terugvoer** aan leerders en **geskikte lesse** moet ontwikkel word om aandag te gee aan die geïdentifiseerde swak punte en om die sterk punte uit te bou. Die diagnostiese toets kan as tuiswerk gegee word om nie onderrigtyd in die klaskamer te verloor nie.
- 1.2 Gedurende die les as kort, informatiewe toetse om te assesseer of leerders die veronderstelde kennis en vaardighede ontwikkel soos wat die les verloop en om seker te maak dat geen leerder agter raak nie.
- 1.3 By die voltooiing van 'n les of reeks lesse as 'n summatiewe toets om te assesseer of die leerders voldoende begrip het en of hulle die kennis en vaardighede in die voltooide les(se) kan toepas. Spoedige terugvoer aan leerders is noodsaaklik, sodat die onderwyser kan vasstel of daar dele van die les(se) is wat weer behandel moet word om spesifieke kennis en vaardighede vas te lê.
- 1.4 Om by alle fases leerders aan verskillende tegnieke van assessering of vraagstelling bloot te stel, bv. hoe om meervoudigekeuse-vrae (MK), oop vrae of vryeresponsvrae, kortvrae, ens. te beantwoord.

Waar diagnostiese en formatiewe toetse korter in terme van die aantal vrae kan wees, sal die summatiewe toets heelwat meer vrae insluit, afhangend van die hoeveelheid werk wat reeds teen 'n sekere tyd behandel is. Dit is belangrik om seker te maak dat leerders uiteindelik genoeg oefening kry in die beantwoording van 'n volwaardige toets, soortgelyk aan dié van die Jaarlikse Nasionale Asseseringsmodeltoets.

2. Memorandums of nasienriglyne

'n Tipiese voorbeeld van die verwagte response (nasienriglyne) word by elke voorbeeldtoets en Jaarlikse Nasionale Asseseringsmodeltoets gegee. Onderwysers moet in gedagte hou dat die nasienriglyne geensins rigied is nie. Dit gee slegs breë riglyne ten opsigte van verwagte response en onderwysers moet aanvaarbare moontlikhede ondersoek en ander aanvaarbare response van die leerders aanvaar.

3. Kurrikulumdekking

Dit is van kardinale belang dat die kurrikulum in elke klas ten volle behandel moet word. Die eksemplaar vraestelle vir elke graad en vak verteenwoordig nie die kurrikulum in sy geheel nie. Dit is slegs 'n **voorbeeld** van belangrike kennis en vaardighede en dek die werk wat op die eerste drie kwartale van die skooljaar betrekking het.

AFDELING A: BEGRIPSTOETS

Lees onderstaande leesstuk en beantwoord vrae 1 tot 9.

Lank gelede, toe diere nuut op die aarde was, het hulle baie warm gekry. Water was slegs beskikbaar in sekere poele en panne. Oor een van hierdie poele het `n groot baasspelerige bobbejaan waggehou. Hy het die titel 'Baas van die water' vir homself gekies en het almal verhoed om daar water te kom drink.

Zebra en sy seun het eendag afgegaan om water te drink. Die bobbejaan wat langs sy vuur gesit het, het opgespring en geskreeu: 'Gaan weg julle indringers, dis my poel en ek is die 'Baas van die plaas. Enige iemand wat dit waag om van hierdie poel se water te drink sal moeilikheid kry.' Sy woorde het egter op dowe ore geval.

'Die water is vir ons almal bedoel, nie net vir jou nie, jou aangesig.' Het zebra se seun geskreeu. 'Hou op om soos `n bedorwe brokkie te kere te gaan!'

'As jy water wil hê sal jy daarvoor moet baklei' het bobbejaan kwaad geskreeu.

Binne minute was hulle in `n bakleiery betrokke. Vorentoe en agtertoe het hulle gestoei, tot zebra vir bobbejaan met `n vreeslike skop, soos `n vrot vel, deur die lug laat trek het. Hy land toe op die rand van die rotse teen die koppie waar hulle besig was om te baklei. Bobbejaan het so hard op sy agterstewe beland dat daar vandag nog `n kaal kol op sy agterstewe sigbaar is.

Die zebra het terug gestrompel, deur die vuur wat bobbejaan gemaak het. Die vuur was nog altyd so warm. Waar zebra gebrand het is daar vandag nog swart strepe op sy pragtige wit vel. Die skok het die zebra terug gestuur na die vlaktes, waar hy tot vandag toe bly. Die bobbejaan en sy familie het egter hoër op in die berge agtergebly. Wanneer hulle vreemdelinge sien begin hulle hard blaf. Hulle hou hulle sterte in die lug om die seer van die kaal kolle van hul agterstewes, so `n bietjie te verlig.

[Aangepas uit African Safari Campfire Stories]

1.1 Omkring die korrekte antwoord.

Wie het die waterpoel vir homself opgeëis?

A Zebra se seun

B Bobbejaan

C Zebra

D Bedorwe brak

(1)

1.2 Omkring die korrekte antwoord.

Die waterpoel is opgeëis deur ...

A Zebra se seun.

B Bobbejaan.

C Zebra.

D Bedorwe brak.

(1)

1.3 Omkring die korrekte antwoord.

Die ... het die waterpoel vir homself opgeëis.

A Zebra se seun.

B Bobbejaan.

C Zebra.

D Bedorwe brak.

(1)

2.1.1 Wie is die hoofkarakters in die storie?

- A die bobbejaan en die zebra.
- B die baas van die water.
- C die bobbejane en die bedorwe brak.
- D die zebras en die indringers.

(1)

2.1.2 Noem **twee** karakters wat die storie oorheers.

- A Die bobbejaan en die zebra
- B Die baas van die water
- C Die bobbejane en die bedorwe brak
- D Die zebras en die indringers

(1)

2.1.3 Die hoofkarakters in die storie is ...

- A Die bobbejaan en die zebra
- B Die baas van die water
- C Die bobbejane en die bedorwe brak
- D Die zebras en die indringers

(1)

2.2.1 Wat is die hoofgedagte van die storie?

- A Hoe diere op aarde ontstaan het.
- B Bobbejaan wat sy neus gebreek het.
- C Hoe bobbejaan koning geword het.
- D Hoe zebra sy strepe gekry het.

(1)

2.2.2 Watter opsie sal 'n goeie title vir die storie wees?

A Hoe diere op aarde ontstaan het.

B Bobbejaan wat sy neus gebreek het.

C Hoe bobbejaan koning geword het.

D Hoe zebra sy strepe gekry het. (1)

2.2.3 Kies die mees geskikste naam vir die storie.

A Hoe diere op aarde ontstaan het.

B Bobbejaan wat sy neus gebreek het.

C Hoe bobbejaan koning geword het.

D Hoe zebra sy strepe gekry het. (1)

2.3.1 Waar vind die storie plaas?

A Naby waterpoele

B In die skaduryke woud

C Op die grasvlaktes

D By die koue see (1)

2.3.2 Die storie speel af ...

A naby waterpoele

B in die skaduryke woud

C op die grasvlaktes

D by die koue see (1)

2.3.3 Identifiseer die plek waar die storie plaasvind.

A naby waterpoele

B in die skaduryke woud

C op die grasvlaktes

D by die koue see

(1)

3. Rangskik die volgende sinne in die korrekte volgorde soos dit in die storie voorgekom het. Gebruik nommer 1-4.

Hulle was betrokke in `n groot bakleiry. _____

Die zebra en sy seun het kom water drink. _____

Die zebras het na die vlaktes getrek. _____

Die bobbejaan het waggehou oor die water. _____

(2)

4. Is die volgende stellings WAAR of ONWAAR?

4.1 `n Teenoorgestelde woord, (antoniem) vir *baklei* is geveg.

_____

(1)

4.2 `n Woord met dieselfde betekenis (sinoniem) vir *gebrand* is gekroei. _____

(1)

5.1 Beantwoord die volgende vrae.

5.1.1 Gee die teenoorgestelde betekenis van die woord in hakies.

Die dam was _____ (bewaak)

(1)

5.1.2 Wat is die teenoorgestelde betekenis van die onderstreepte woord.

Die dam was bewaak.

_____

(1)

5.1.3 Gee die teenoorgestelde betekenis van bewaak _____

(1)

- 5.2 5.2.1 Onderstreep die korrekte agtervoegsel.
Die zebra se seun het vrees (lik/be)
geskreeu_____ (1)
- 5.2.2 Kies die korrekte agtervoegsel tussen hakies.
Die zebra se seun het vrees (lik/be)
geskreeu._____ (1)
- 5.2.3 Voeg (be/lik)by die woord (vrees) sodat die sin korrek lees.
Die zebra se seun het vrees (lik/be)
geskreeu._____ (1)
6. Onderstreep die korrekte antwoord.
- 6.1 "Binne, bakleiery betrokke" is `n voorbeelde van
(alliterasie/personifikasie) (1)
- 6.2 "Zebra se seun was sy pa se oogappel," is `n voorbeeld van
(personifikasie/idioom). (1)
- 6.3 "Hou op om soos `n bedorwe brokkie te kere te gaan." is `n
voorbeeld van `n (metafoor/vergelyking). (1)
- 6.4 Sy woorde het egter op dowe (ore/oor/mond) geval. (1)
- 7.1 Som die leesstuk in 3 tot 4 sinne op (ongeveer 30 woorde).
_____
_____
_____
_____
_____ (3)

7.2 Skryf in 3 tot 4 sinne (ongeveer 30 woorde) die hoofgedagtes van die leesstuk neer.

---

(3)

7.3 Maak `n opsomming deur die leesstuk in 3 tot 4 sinne (ongeveer 30 woorde) oor te skryf.

---

(3)

8.1 Voltooi die volgende sin.

As die zebra nie in die vuur beland het nie, sou hy...

---

(1)

8.2 Die zebra het sy _____ gekry omdat hy in die vuur beland het. (1)

8.3 Hoekom is zebra eintlik bly dat hy in die vuur beland het? (1)

9.1 Watter les kan ons uit die storie leer?

---

(1)

9.2 Gee die hoofboodskap van die storie.

---

(1)

Bestudeer die advertensie en beantwoord vrae 10 - 15.

(Aangepas vanaf die internet: <http://www.couponfrugality.com/wp-content/uploads/2011/10/aquafresh-sampl.jpg>)

9.3 Watter boodskap kan jy uit die storie onthou. (1)

10.1 Watter produk word adverteer in die advertensie? (1)

10.2 Van watter produk vertel die advertensie ons meer. (1)

10.3 Watter produk word adverteer in die advertensie? (1)

---

11. Beantwoord die volgende vraag.

11.1 Sal jy die produk wat adverteer word koop? Gee 'n rede vir jou antwoord.

---

(2)

12.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Wat sal verbeter met die gebruik van hierdie produk?

A Fisiese voorkoms

B Haarvoorkoms

C Mondhigiëne

D Velsorg

(1)

12.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Jy kan jou ... verbeter deur die produk te gebruik.

A fisiese voorkoms

B haarvoorkoms

C mondhigiëne

D velsorg

(1)

12.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Gebruik die produk en verbeter jou ...

A fisiese voorkoms

B haarvoorkoms

C mondhigiëne

D velsorg

(1)

13. Beantwoord die volgende vrae.
- 13.1 Noem **een** aspek wat die produk kan doen, behalwe dat dit 'n slegte asem kan verbeter. (1)
- _____
- 13.2 Skryf **twee** woorde uit die advertensie neer wat jou sal motiveer om die produk te koop. (1)
- _____ (1)
- _____ (1)
14. Skryf **drie** byvoeglike naamwoorde neer wat in die advertensie gebruik is.
- 14.1 _____ (1)
- 14.2 _____ (1)
- 14.3 _____ (1)
15. Verander die volgende sin na die Indirekte Rede. (3)
- Tina sê: 'Al my vriende gebruik Aquafresh'.

TOTAAL AFDELING A : 32

AFDELING B: TAAL

Lees die volgende leesstuk deur en beantwoord vrae 16-25.

DIE SYWURMMOT

Van al die vlieënde insekte het die sywurm mot die kortste lewe, selfs korter as die skoenlapper. Hierdie lelike motte het nie monde nie en hul vlerke is lomp, daarom kan hulle nie vlieg nie. Wanneer dit tyd is om die kokon te verlaat is hulle alreeds so moeg. Hulle bly egter trek aan die syagtige drade wat hulle gevange hou.

Die wyfiemot sterf kort na paring. Sy lê vyfhonderd eiers wat met 'n kleefstof aanmekaar gegom is.

In 'fabrieke' wat teelhuse genoem word, vervaardig die ruspes van die sywurm mot sydrade. Hulle word deurgaans moerbeiblaar gevoer. Hulle spin kokonne waaruit die sywurm mot finaal sy verskyning maak. In die teelhuse word die sy ook gespin om ander produkte te vervaardig.

[Aangepas uit *Brighter English Grade 6*]

16. Skryf die onderstaande sin oor deur die spelfoute reg te maak en die ontbrekende leestekens in te vul.

die sywurm mot is die ongelukkigste van al die vlieënde insekte, want sy lewe is baie kort

---

---

17. Besluit watter tipe selfstandige naamwoorde die onderstreepte woorde in die onderstaande sinne is. Kies die korrekte woord uit die woordblok en skryf dit op die lyn neer.

soortnaam ; eienaam ; abstrakte selfstandige naamwoord

(3)

- 17.1 Die mot het `n kort leeftydperk.

_____

(1)

- 17.2 Dit is `n vreugde om die ruspe sy te sien spin.

_____

(1)

- 17.3 Daar is duisende soorte spesies van die sywurm mot in Afrika.

- 18.1 Onderstreep die werkwoord

18.1.1 Die sywurm spin stringe sydrade.

(1)

- 18.1.2 Kies die werkwoord in die onderstaande sin.

Die sywurm spin stringe sydrade.

(1)

- 18.1.3 Kies die korrekte werkwoord tussen hakies.

Die sywurm (spin, gespin) stringe sydrade.

(1)

- 18.2 18.2.1 Onderstreep die woord tussen hakies om die sin waar te maak.

(1)

Verlede jaar het die motte (gebroei/sal broei).

- 18.2.2 Vul die korrekte woord in die oop spasie in om die sin waar te maak.
Verlede jaar het die motte (broei) _____ . (1)
- 18.2.3 Kies die korrekte woord tussen hakies.
Verlede jaar het die motte (broei, gebroei). (1)
- 18.2.4 Gister (moet/moes) die sywurms baie blare eet. (1)

19. Vul `n korrekte voorsetsel in wat uit die teks kom.

- 19.1.1 Die wyfiemot sterf kort _____ paring (1)
- 19.1.2 Syprodukte word _____ mense gebruik. (1)

19.2 Onderstreep die voorsetsel in die onderstaande sinne

- 19.2.1 Die wyfiemot sterf kort na paring
- 19.2.2 Syprodukte word deur mense gebruik.

19.3 Kies die korrekte voorsetsels uit die blok.

vir	na	op	deur
-----	----	----	------

- 19.3.1 Die wyfiemot sterf kort ___ paring (1)
- 19.3.2 Syprodukte word ___ mense gebruik. (1)

20. Verbind die sinne deur gebruik te maak van die voegwoorde tussen hakies.

- 20.1 Die sywurm mot kan nie vlieg nie. Dit het nie die vlerke nie. (want)
- _____
- _____ (1)

20.2 Die wyfie mot wil nie die kokon verlaat nie. Dit is tyd om eiers te lê.
(maar)

---

(1)

20.3 Die mot het geen mond nie. Dit kan nie eet nie. (daarom)

---

(1)

21. Kies die korrekte voornaamwoorde in die blokkie om die sinne te voltooi.

hierdie;   dit;   haar

21.1 Die sydrade is amper soos `n vloeistof wanneer _____gespin word. (1)

21.2 Op_____manier word baie sy gespin. (1)

21.3 Al_____eiers word in `n bondel gelê. (1)

22.1 Onderstreep die korrekte vorm van die werkwoord.

22.1.1 Die wyfie mot (lê/le) honderde eiers op `n slag. (1)

22.1.2 Die wyfie motte (spandeer/spander) baie tyd om sydrade te spin. (1)

22.2 Kies die korrekte woord tussen hakies.

22.2.1 Die wyfie mot (lê/le) honderde eiers op `n slag. (1)

22.2.2 Die wyfie motte (spandeer/spander) baie tyd om sydrade te spin. (1)

22.3 Omkring die korrekte woord tussen hakies.

22.3.1 Die wyfie mot (lê/le) honderde eiers op `n slag. (1)

22.3.2 Die wyfie motte (spandeer/spander) baie tyd om sydrade te spin. (1)

23.1 Skryf die saamgestelde sin oor in **twee** enkelvoudige sinne.

Die mot het vlerke, maar hy kan nie vlieg nie.

Sin: _____

_____

(2)

23.2 Skryf `n saamgestelde sin vir die twee enkelvoudige sinne en gebruik die woord 'maar'.

Die mot het vlerke.
Hy kan nie vlieg nie.

Sin: _____

(2)

23.3 Skryf `n saamgestelde sin vir die enkelvoudige sinne en onderstreep die voegwoord.

Die mot het vlerke.
Hy mot kan nie vlieg nie.

Sin: _____

(2)

24. Identifiseer die tydsvorme wat in die onderstaande sinne gebruik word. Kies jou antwoorde uit die woorde uit die woordblok.

Verlede tyd;	Teenwoordige tyd;	Toekomende tyd
--------------	-------------------	----------------

24.1 Die wyfiemot lê eiers.

_____

(1)

24.2 Die sydrade sal in sy omskep word.

_____

(1)

24.3 Die wyfiemot het eiers gelê.

_____

(1)

25. Identifiseer die soort sinne deur gebruik te maak van die woorde in die blokkie

Stelsin;   Bevelsin;   Vraagsin

25.1   Waarom word sywurms beskou as vreemde wesens?

_____

(1)

25.2   Sywurms geniet dit om moerbeiblare te eet.

_____

(1)

25.3   "Moenie die sywurm beseer nie! " het die juffrou geskree!

_____

(1)

TOTAAL AFDELING B: 28

AFDELING C : SKRYF

26.   Dagboekinskrywing:

Verbeel jou 'n nuwe leerder het van 'n ander skool by jul klas aangesluit. Jy is gekies om die leerder by te staan.

In jou dagboekinskrywing verduidelik watter inligting jy aan die nuwe leerder gegee het. Gee inligting oor julle skool.

Byvoorbeeld, die klasreëls, julle skooluniform, julle snoepie, biblioteek en die onderwysers van julle skool wat jy aan die leerder wil voorstel.

Die dagboekinskrywing moet bestaan uit **twee** paragrawe. (60–70 woorde).

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(15)

TOTAAL AFDELING C: 15

GROOTTOTAAL: 75

PUNTETOEKENNING VIR VRAAG 26	MAKSIMUM PUNT	LEERDER PUNT
26.1 FORMAAT VAN DAGBOEKINSKRYWING	3	
26.2 WOORD EN SINVLAK	3	
26.3 AANTAL SINNE	3	
26.4 TAALGEBRUIK	3	
26.5 INHOUD	3	
TOTAAL	15	